

Тема 4. Аудит розрахунків з покупцями та замовниками

Метою аудиту розрахунків з покупцями та замовниками є встановлення законності, достовірності і доцільності здійснення розрахунків з покупцями та замовниками підприємства і правильності їх відображення в обліку.

Завданнями проведення аудиту розрахунків з покупцями та замовниками є:

- перевірка правильності визначення дебіторської заборгованості на початок періоду, звірка дебіторської заборгованості,
- перевірка правильності оформлення первинних документів з покупцями та замовниками,
- перевірка правильності оформлення довіреностей при розрахунках з покупцями та замовниками,
- перевірка заліку заборгованості, а саме відповідність сум авансів отриманих сумам відвантаженої готової продукції покупцям,
- перевірка сум відвантаженої готової продукції покупцям сумам отриманої оплати,
- перевірка правильності класифікації дебіторської заборгованості,
- перевірка правильності виникнення та погашення дебіторської заборгованості,
- перевірка правильності нарахування та списання резерву сумнівних боргів,
- перевірка правильності кореспонденції рахунків,
- перевірка правильності визначення залишку дебіторської заборгованості на кінець періоду.

Анкету перевірки розрахунків з покупцями та замовниками наведено в таблиці 4.1.

Таблиця 4.1 – Анкета перевірки розрахунків з покупцями та замовниками

№	Зміст питання	Варіанти відповіді			
		Інформація відсутня	Так	Ні	Примітки
1	Чи проводиться аналіз дебіторської заборгованості?				
2	Чи здійснюється перевірка дебіторської заборгованості?				
3	Чи здійснюється класифікація дебіторської заборгованості?				
4	Чи розраховується резерв сумнівних боргів?				
5	Чи здійснюється інвентаризація дебіторської заборгованості?				
6	Яка періодичність проведення інвентаризації розрахунків з покупцями та замовниками:				
	- раз на рік;				
	- двічі на рік;				
	- не проводиться?				
7	Як ведеться облік розрахунків з покупцями та замовниками:				
	- вручну;				
	- автоматизовано;				
	- комбіновано?				
8	Хто приймає рішення про відпуск у виробництво та випуск готової продукції:				
	- керівник;				
	- головний бухгалтер;				
	- начальник виробництва				

Таблиця 4.3 – Програма аудиту розрахунків з покупцями та замовниками

№	Мета	Перелік процедур	Критерії якості	Докази перевірки	Код робочого документа	Період проведення	Виконавець	Примітки
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Впевнитись у правильності визначення залишку дебіторської заборгованості на початок періоду	Перевірити правильність визначення залишку дебіторської заборгованості на початок періоду	А, Б, Г, Є	Баланс, Головна книга	ДЗ-1			
2	Впевнитись у правильності визначення дебіторської заборгованості	Провести звірку дебіторської заборгованості	А, Б, Г	Акт звірки	ДЗ-2			
3	Впевнитись у правильності оформлення первинних документів при розрахунках з покупцями та замовниками	Перевірити правильність оформлення первинних документів при розрахунках з покупцями та замовниками	А, Б, В, Г, Д	Договір, рахунок, накладні, податкові накладні, товарно-транспортні накладні, акт приймання матеріалів, платіжне доручення	ДЗ-3			
4	Впевнитись у правильності оформлення довіреності при розрахунках з покупцями та замовниками	Перевірка правильності оформлення довіреності при розрахунках з покупцями та замовниками	А, Б, Г	Довіреність, Журнал реєстрації довіреностей	ДЗ-4			
5	Впевнитись у правильності класифікації дебіторської заборгованості	Перевірити правильність класифікації дебіторської заборгованості	А, Б, В, Г	Рахунки обліку	ДЗ-5			

1	2	3	4	5	6	7	8	9
6	Впевнитись у правильності виникнення та погашення дебіторської заборгованості	Перевірити правильність виникнення та погашення дебіторської заборгованості	А, Б, В, Г	Договір, рахунок, накладні, податкові накладні, товарно-транспортні накладні, акт приймання матеріалів, платіжне доручення	ДЗ-6, ДЗ-7, ДЗ-8			
7	Впевнитись у правильності розрахунку резерву сумнівних боргів	Перевірити правильність нарахування та списання резерву сумнівних боргів	А, Б, В, Г	Довідка бухгалтерії, Відомість нарахування резерву сумнівних боргів	ДЗ-9			
8	Впевнитись у правильності кореспонденції рахунків при розрахунках з покупцями та замовниками	Перевірити правильність кореспонденції рахунків при розрахунках з покупцями та замовниками	А, Б, В, Г, Д	Журнал 3, Головна книга	ДЗ-10			
9	Впевнитись у правильності визначення залишку дебіторської заборгованості на кінець періоду	Перевірити правильність визначення залишку дебіторської заборгованості на кінець періоду	А, Б, Г, Є	Баланс, Головна книга	ДЗ-11			
Критерії якості перевірки: наявність – А; правдивість – Б; права та зобов'язання – В; повнота – Г; вимірювання – Д; оцінку вартості – Е; подання і розкриття – Є.								

Питання для самоконтролю

1. У чому полягає мета аудиту розрахунків з покупцями?
2. У чому полягають завдання аудиту розрахунків з покупцями?
3. Для чого складається тест внутрішнього контролю щодо здійснення розрахунків з покупцями?
4. З яких складових складається форма загального плану проведення аудиту розрахунків з покупцями?
5. Які структурні елементи має програма аудиту розрахунків з покупцями?